

USTAWA

z dnia _____

Prawo pogrzebowe

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. [Przedmiot ustawy]

Ustawa określa zasady zakładania, rozszerzania, zamykania cmentarzy i innych miejsc pochówku, zasady ich prowadzenia, rodzaje pochówków oraz zasady i formy ochrony cmentarzy, jak również zasady działania przedsiębiorców pogrzebowych i krematoriów oraz zasady stwierdzania zgonu.

Art. 2. [Definicje] Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) balsamacja – specjalistyczny zabieg mający na celu powstrzymanie lub spowolnienie rozkładu zwłok;
- 2) cmentarz – nieruchomość gruntową przeznaczoną do pochówku zwłok, szczątków lub prochów w grobach, kolumbariach, katakumbach lub poprzez rozsypanie prochów na polach pamięci;
- 3) cmentarz czynny – cmentarz, na którym odbywają się pochówki;
- 4) cmentarz ekologiczny – cmentarz znajdujący się na przeznaczonym do tego celu terenie rolnym, leśnym lub łąkowym, na którym odbywają się wyłącznie pochówki ekologiczne;
- 5) cmentarz komunalny – cmentarz będący własnością gminy;
- 6) cmentarz nieczynny – cmentarz, na którym z przyczyn faktycznych lub prawnych nie odbywają się pochówki;
- 7) cmentarz wyznaniowy – cmentarz będący własnością kościoła lub innego związku wyznaniowego;
- 8) dom (zakład) pogrzebowy – budynek wyposażony w chłodnię co najmniej na trzy ciała, salę do umycia i ubrania ciała, salę do okazania ciała;

- 9) dom pogrzebowy – budynek wyposażony w chłodnię co najmniej na trzy ciała, miejsce do przygotowania ciała, miejsce do okazania ciała, ustęp ogólnodostępny;
- 10)ekshumacja – wydobywanie z grobu zwłok lub szczątków i ich ponowne pochowanie, w tym samym lub innym grobie;
- 11)grób masowy – miejsce pochówku dwóch lub więcej ofiar działań zbrojnych lub innych form przemocy fizycznej, epidemii lub klęsk żywiołowych;
- 12)grób zbiorowy – grób służący do pochowania w nim więcej niż jednej trumny ze zwłokami lub szczątkami lub urny z prochami;
- 13)konkubent – osobę pozostającą we wspólnym pożyciu z osobą zmarłą, w tym również osobę tej samej płci;
- 14)kościół lub inny związek wyznaniowy – kościół lub inny związek wyznaniowy o uregulowanej sytuacji prawnej w rozumieniu ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o gwarancjach wolności sumienia i wyznania (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz.1153);
- 15)kremacja – spalenie w wysokiej temperaturze z dostępem tlenu zwłok lub szczątków celem ich pochowania lub rozsypania;
- 16)pochówek – złożenie zwłok, szczątków lub prochów w grobach, kolumbariach, katakumbach, zatopienie zwłok lub prochów w morzu albo rozsypanie prochów;
- 17)pochówek ekologiczny – pochówek zwłok, szczątków lub prochów w trumnie lub urnie ekologicznej w grobie ziemnym, gdzie funkcję nagrobków pełnią wyłącznie oznaczenia w postaci drzew, krzewów lub kwiatów, jak również naturalnych kamieni lub drewnianych tabliczek;
- 18)prochy – pozostałe po kremacji niespalone fragmenty kości ludzkich, które podlegają rozdrobnieniu w kremulatorze;
- 19)przedsiębiorca pogrzebowy – osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną niebędącą osobą prawną, której ustawa przyznała zdolność prawną, świadczącą usługi związane z wykonywaniem usług pogrzebowych;
- 20)szczątki – pozostałości zwłok lub ich części, w tym wydobyte z miejsca ich pochówku;
- 21)teren pocmentarny – nieruchomość będącą wcześniej cmentarzem, z której ekshumowano zwłoki i ich szczątki;
- 22)trumna ekologiczna – trumnę wytworzoną z biodegradowalnych materiałów;

- 23)urna ekologiczna – urnę wytworzoną z biodegradowalnych materiałów, w tym bio-urnę przeznaczoną do umieszczania w niej prochów z nasionami lub sadzonkami drzew;
- 24)usługi pogrzebowe – usługi świadczone przez przedsiębiorcę pogrzebowego związane z organizacją i przeprowadzeniem pochówków;
- 25)zwłoki – martwe ciało człowieka.

Art. 3. [Miejsce pochówku]

1. Z wyjątkiem przypadków określonych w ustępach 2–5 zwłoki, szczątki i prochy mogą być pochowane wyłącznie na cmentarzach.
2. Na warunkach określonych w art. 31 zwłoki mogą zostać pochowane w morzu.
3. Na warunkach określonych w art. 24 ust. 6 w morzu mogą być pochowane również prochy w urnach ekologicznych.
4. Prochy mogą zostać pochowane także poza cmentarzami przez ich rozsypanie:
 - 1) w morzu;
 - 2) na terenie nieruchomości prywatnej, za zgodą jej właściciela;
 - 3) na terenie nieogrodzonej nieruchomości publicznej, bez zgody jej właściciela.
5. Za zgodą państwowego powiatowego inspektora sanitarnego zwłoki duchownych i osób zakonnych mogą zostać pochowane poza cmentarzami na terenie przyświątynnym albo w świątyni lub krypcie świątyni.

Art. 4. [Własność cmentarzy]

1. Cmentarze jako dobro użytku publicznego mogą być wyłącznie własnością publiczną (Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego) oraz własnością kościołów lub innych związków wyznaniowych.
2. Cmentarze mogą zostać oddane w zarząd podmiotom niepublicznym na warunkach określonych w art. 15.

Art. 5. [Ochrona cmentarzy]

Cmentarze jako elementy dziedzictwa narodowego podlegają szczególnej ochronie.

Art. 6. [Zakaz zbywania i zabudowy cmentarzy]

Cmentarze nie podlegają zbyciu ani zabudowie budynkami lub budowlami przeznaczonymi na cele inne niż związane z dokonywaniem pochówków.

Art. 7. [Wywłaszczenie cmentarzy wyznaniowych]

Z wyjątkiem przypadków określonych w przepisach szczególnych cmentarze wyznaniowe nie podlegają wywłaszczeniu.

Art. 8. [Interes prawny związków wyznaniowych]

Kościółom i innym związkom wyznaniowym przysługuje interes prawny w zakresie ochrony cmentarzy przed ich profanacją lub niszczeniem, w tym w drodze zabudowy, w odniesieniu do wszystkich cmentarzy, które stanowią lub kiedykolwiek uprzednio stanowiły własność kościołów lub innych związków wyznaniowych.

Rozdział 2

Zakładanie, prowadzenie i zamykanie cmentarzy oraz zmiana ich przeznaczenia

Art. 9. [Zakładanie i rozszerzanie cmentarzy]

Cmentarz zakłada się i rozszerza na terenie przeznaczonym do tego w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, a w braku takiego planu – w decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, niesprzecznej z ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Art. 10. [Zakładanie, rozszerzanie i zamykanie cmentarzy komunalnych]

1. Zakładanie, rozszerzanie, prowadzenie i zamykanie cmentarzy komunalnych należy do zadań własnych gminy.
2. O założeniu lub rozszerzeniu cmentarza komunalnego decyduje rada gminy, a w miastach na prawach powiatu – rada miasta, po uzyskaniu zgody właściwego państwowego powiatowego inspektora sanitarnego.
3. O zamknięciu cmentarza komunalnego decyduje rada gminy, a w miastach na prawach powiatu – rada miasta, po zasięgnięciu opinii właściwego państwowego powiatowego inspektora sanitarnego.

Art. 11. [Zakładanie, rozszerzanie i zamykanie cmentarzy wyznaniowych]

1. Zakładanie, rozszerzanie, prowadzenie i zamykanie cmentarzy wyznaniowych należy do kościołów lub innych związków wyznaniowych.
2. Założenie lub rozszerzenie cmentarza wyznaniowego wymaga uzyskania zgody właściwego państwowego powiatowego inspektora sanitarnego.
3. Zamknięcie cmentarza wyznaniowego wymaga zasięgnięcia opinii właściwego państwowego powiatowego inspektora sanitarnego.

Art. 12. [Zamknięcie dawnego cmentarza wyznaniowego]

1. O zamknięciu cmentarza nieczynnego stanowiącego własność Skarbu Państwa, który kiedykolwiek uprzednio stanowił własność kościoła lub innego związku wyznaniowego, decyduje starosta po uprzednim uzyskaniu zgody Rady Ochrony Cmentarzy.
2. O zamknięciu cmentarza nieczynnego stanowiącego własność jednostki samorządu terytorialnego, który kiedykolwiek uprzednio stanowił własność kościoła lub innego związku wyznaniowego, decyduje organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego po uprzednim uzyskaniu zgody Rady Ochrony Cmentarzy.
3. Rada Ochrony Cmentarzy udziela zgody albo odmawia jej udzielenia w terminie trzydziestu dni od uzyskania wniosku właściciela cmentarza w tej sprawie. Decyzja Rady Ochrony Cmentarzy podlega zaskarżeniu do wojewódzkiego sądu administracyjnego.
4. W przypadkach określonych w ustępach 1 i 2 przepis art. 11 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 13. [Obligatoryjność istnienia cmentarzy komunalnych w gminach]

Na terenie każdej gminy powinien być co najmniej jeden czynny cmentarz komunalny. Jednakże w uzasadnionych przypadkach dopuszcza się założenie jednego cmentarza komunalnego dla kilku sąsiednich gmin.

Art. 14. [Prowadzenie cmentarzy]

1. Utrzymanie cmentarzy komunalnych i zarządzanie nimi należy do wójtów, burmistrzów i prezydentów miast, na których terenie cmentarze są położone.

2. Utrzymanie cmentarzy wyznaniowych i zarządzanie nimi należy do kościołów lub innych związków wyznaniowych.
3. Utrzymanie cmentarzy nieczynnych stanowiących własność Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego, a będących kiedykolwiek uprzednio cmentarzami stanowiącymi własność kościołów lub innych związków wyznaniowych, oraz zarządzanie takimi cmentarzami należy do starostów albo wójtów, burmistrzów i prezydentów miast działających w porozumieniu z właściwymi kościołami lub innymi związkami wyznaniowymi.
4. W przypadku braku właściwych kościołów lub innych związków wyznaniowych, o których mowa w ust. 3, lub ich następców prawnych starosta albo wójt, burmistrz lub prezydent miasta zwraca się do Rady Ochrony Cmentarzy z wnioskiem o potwierdzenie tego faktu w formie zaświadczenia.

Art. 15. [Powierzenie zarządu cmentarzami]

1. Z wyjątkiem przepisów dotyczących cmentarzy wojennych właściciel cmentarza może powierzyć, w drodze umowy, obowiązek jego utrzymywania i zarządzania nim osobie fizycznej albo osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej niebędącej osobą prawną, której ustawa przyznała zdolność prawną, a jej wyłącznym celem statutowym jest sprawowanie pieczy nad cmentarzami (zarządca cmentarza).
2. Zarządca cmentarza uprawniony jest do czynności zwykłego zarządu. W sprawach przekraczających zakres zwykłego zarządu zarządca obowiązany jest uzyskiwać zgodę właściciela cmentarza.
3. Zarządca cmentarza wykonuje powierzone mu obowiązki odpłatnie bądź nieodpłatnie.
4. Zarządca cmentarza co roku składa właścicielowi cmentarza sprawozdanie ze swojej działalności.
5. Zarządca cmentarza nie może oddawać go do używania innym podmiotom.
6. Do obowiązków zarządcy cmentarza należy w szczególności organizacja cmentarza, wyznaczanie miejsc pochówku, porządkowanie terenu, wywóz nieczystości oraz ochrona i opieka nad zielenią znajdującą się na cmentarzu.
7. Zarządca cmentarza opracowuje regulamin cmentarza, podawany do wiadomości publicznej przez wywieszenie oraz na stronie internetowej prowadzonej dla cmentarza.

8. Zarządcy cmentarzy obowiązani są prowadzić cyfrową inwentaryzację pochówków i nagrobków. Spisy pochówków i nagrobków podlegają udostępnieniu na stronie internetowej prowadzonej dla cmentarza. Obowiązek ten dotyczy także cmentarzy nieczynnych.

Art. 16. [Wymagania, jakie muszą spełniać cmentarze]

1. Teren cmentarza powinien być zlokalizowany w sposób wykluczający możliwość szkodliwego oddziaływania na otoczenie.
2. Cmentarze powinny być ogrodzone.
3. Minister właściwy do spraw zdrowia, w porozumieniu z ministrami właściwymi do spraw: budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa, gospodarki wodnej, klimatu i środowiska, określi, w drodze rozporządzenia, jakie tereny uznaje się za odpowiednie na cmentarze pod względem sanitarnym, wymagania, jakie muszą spełniać cmentarze, groby i inne miejsca pochówku, z uwzględnieniem wymagań techniczno-budowlanych. Rozporządzenie powinno określać w szczególności:
 - 1) wymagania co do usytuowania terenu cmentarza;
 - 2) szerokość pasów izolujących teren cmentarza od innych terenów, zwłaszcza terenów zamieszkałych;
 - 3) odległość cmentarza od źródeł ujęcia wody;
 - 4) wymagania co do poziomu wód gruntowych na terenach przeznaczonych pod cmentarze;
 - 5) sposób ustalania powierzchni cmentarza;
 - 6) rodzaj powierzchni grzebalnych i wymagania, jakim musi odpowiadać ich zagospodarowanie;
 - 7) wymagania, jakim muszą odpowiadać inne miejsca pochówku zwłok, szczątków lub prochów.

Art. 17. [Cmentarze ekologiczne]

1. Cmentarze komunalne i wyznaniowe mogą być cmentarzami ekologicznymi.
2. Cmentarze ekologiczne zakłada się na terenach rolnych, łąkach lub terenach leśnych, z wyłączeniem parków narodowych, rezerwatów przyrody i parków krajobrazowych.

3. Pochówki ekologiczne na cmentarzach ekologicznych polegają na złożeniu do grobu ziemnego w trumnie ekologicznej zwłok niepoddanych balsamacji, ubranych w naturalne materiały albo na złożeniu do grobu ziemnego szczątków lub prochów w urnie ekologicznej, w tym w bio-urnie.
4. Obowiązkiem zarządcy cmentarza jest oznaczanie grobów na planie cmentarza ekologicznego, również w formie zapisu cyfrowego umożliwiającego zlokalizowanie grobu za pomocą funkcji GPS.
5. Z wyjątkiem prac porządkowych na cmentarzu ekologicznym nie wolno ingerować w zastany krajobraz, niwelować terenu, wycinać drzew i krzewów. Można jednak sadzić drzewa i krzewy, w tym na grobach.
6. Cmentarze ekologiczne mogą być ogrodzone wyłącznie przy użyciu naturalnych materiałów.
7. Na grobach stawia się przedmioty wykonane wyłącznie z materiałów naturalnych podlegających biodegradacji.
8. Na cmentarzu ekologicznym prawo do grobu jest bezterminowe i powstaje na podstawie umowy o pochowanie zawartej z właścicielem cmentarza po uiszczeniu jednorazowej opłaty.
9. Na cmentarzach ekologicznych nie przeprowadza się ekshumacji na wniosek osób najbliższych zmarłego.
10. Nie dokonuje się zmiany przeznaczenia cmentarzy ekologicznych.
11. Do cmentarzy ekologicznych stosuje się odpowiednio przepisy niniejszej ustawy z zachowaniem zmian wprowadzonych w niniejszym artykule i w innych przepisach szczególnych.

Art. 18. [Zmiana przeznaczenia cmentarza]

1. Z wyjątkiem przepisów dotyczących cmentarzy wojennych po upływie stu lat od ostatniego pochówku teren cmentarza, po jego zamknięciu zgodnie z art. 10–12, może być przeznaczony na inny cel, chyba że w przypadku cmentarzy wyznaniowych sprzeciwiają się temu zasady religijne właściwego kościoła lub innego związku wyznaniowego.
2. Przeznaczenia terenu cmentarza na inny cel dokonuje się w formie decyzji wydanej przez starostę albo wójta, burmistrza lub prezydenta miasta.
3. Po wydaniu decyzji, o której mowa w ustępie poprzedzającym, użycie terenu cmentarza na inny cel jest dopuszczalne tylko pod warunkiem uprzedniego

przekształcenia go w teren pocmentarny, tj. wydobywania i przeniesienia poszczególnych, a zarazem wszystkich szczątków lub prochów na inny cmentarz. Wydobywania i przeniesienia szczątków lub prochów na inny cmentarz dokonuje starosta albo wójt, burmistrz lub prezydent miasta na koszt nabywcy terenu pocmentarnego lub jego nowego użytkownika.

4. Użycie terenu pocmentarnego na inny cel jest dopuszczalne pod warunkiem zachowania znajdujących się na nim zabytków ruchomych, nad którymi opiekę sprawuje właściwy wojewódzki konserwator zabytków.
5. Tereny pocmentarne oznacza się i upamiętnia w sposób uzgodniony z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków, a w przypadku terenów pocmentarnych po cmentarzach wyznaniowych – także w uzgodnieniu z właściwym kościołem lub innym związkiem wyznaniowym.
6. W przypadku cmentarzy wyznaniowych albo cmentarzy nieczynnych stanowiących własność Skarbu Państwa albo jednostek samorządu terytorialnego, które kiedykolwiek uprzednio stanowiły własność kościoła lub innego związku wyznaniowego, wydanie decyzji o zmianie przeznaczenia terenu cmentarza wymaga uzyskania zgody Rady Ochrony Cmentarzy.

Rozdział 3

Rejestry cmentarzy oraz ich oznakowanie, taksa cmentarna

Art. 19. [Rejestr cmentarzy i terenów cmentarnych]

1. Gminy prowadzą rejestry cmentarzy czynnych i nieczynnych oraz cmentarzy wojennych.
2. Rejestry cmentarzy publikowane są w Biuletynie Informacji Publicznej.
3. Zasady prowadzenia rejestrów cmentarzy oraz ich wzór określa, w drodze rozporządzenia, minister właściwy do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji, mając na względzie kompletność oraz jawność danych zawartych w rejestrach.

Art. 20. [Ujawnienie cmentarzy i terenów pocmentarnych w ewidencji gruntów i budynków]

1. Cmentarze, w tym cmentarze wojenne, oraz tereny pocmentarne podlegają ujawnieniu w ewidencji gruntów i budynków.
2. Sposób oznaczania cmentarzy i terenów pocmentarnych w ewidencji gruntów i budynków określi, w drodze rozporządzenia, minister właściwy do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa, mając na względzie kompletność informacji i publiczny dostęp do informacji zawartych w ewidencji.

Art. 21. [Wpis cmentarzy do wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków]

Cmentarze, z wyjątkiem cmentarzy ekologicznych, podlegają wpisowi do wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków, chyba że wymagają wpisu do rejestru zabytków, przy czym cmentarze nieczynne uważa się za zabytki archeologiczne podlegające wpisowi do rejestru zabytków archeologicznych.

Art. 22. [Oznaczenie cmentarzy i terenów pocmentarnych]

1. Zarządcy cmentarzy i właściciele terenów pocmentarnych oznaczają je i upamiętniają w sposób uzgodniony z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków.
2. Sposób oznaczenia i upamiętnienia cmentarzy i terenów pocmentarnych określi, w drodze rozporządzenia, minister właściwy do spraw kultury i dziedzictwa narodowego, mając na względzie historyczne, kulturowe i społeczne znaczenie cmentarzy.

Art. 23. [Taksa cmentarna]

1. Na podstawie wysokości przeciętnego rocznego wynagrodzenia w gminie rada gminy ustala co roku, w drodze uchwały, taksy cmentarne obejmujące maksymalne stawki usług cmentarnych.
2. Za korzystanie z cmentarzy i urządzeń cmentarnych pobierane są przez zarządy cmentarzy opłaty, których wysokość ustalają w odniesieniu do cmentarzy komunalnych rady miast i gmin, a w odniesieniu do cmentarzy wyznaniowych, biskupi diecezjalni.

Za korzystanie z cmentarzy i urządzeń cmentarnych pobierane są przez zarządy cmentarzy opłaty, których wysokość ustalają w odniesieniu do cmentarzy komunalnych rady miast i gmin, a w odniesieniu do cmentarzy wyznaniowych, biskupi diecezjalni.

Rozdział 4

Rodzaje pochówków

Art. 24. [Pochówki na cmentarzach i poza cmentarzami]

1. Pochowania zwłok i ich szczątków można dokonywać wyłącznie na cmentarzach oraz przez zatopienie zwłok w morzu na obszarach morskich państwa w odległości co najmniej trzech mil morskich od linii brzegowej.
2. Zwłoki i ich szczątki mogą być pochowane na cmentarzach, w tym cmentarzach ekologicznych, w grobach i katakumbach.
3. Prochy mogą być pochowane na cmentarzach wyłącznie w urnach. Urny z prochami składa się w grobach, kolumbariach i katakumbach, z zastrzeżeniem ust. 4 i 5.
4. Prochy mogą być rozsypane na cmentarzach na polach pamięci.
5. Dopuszczalne jest rozsypanie prochów na terenach innych niż cmentarze za zgodą właścicieli tych terenów. Zgoda nie jest wymagana w odniesieniu do gruntów rolnych i leśnych będących własnością Skarbu Państwa oraz jednostek samorządu terytorialnego, jeśli nie są one ogrodzone, a także w morzu w odległości co najmniej trzech mil morskich od linii brzegowej. Nie rozsypuje się prochów w wodach śródlądowych.
6. Dopuszczalny jest pochówek prochów w urnie ekologicznej przez jej zatopienie w morzu w odległości co najmniej trzech mil morskich od linii brzegowej.

Art. 25. [Pochówki w grobach]

1. W grobach można chować trumny ze zwłokami lub szczątkami oraz urny z prochami.
2. W jednym grobie można chować trumny i urny.

Art. 26. [Groby ziemne i murowane]

1. Groby dzielą się na groby ziemne i groby murowane.
2. Grób ziemny jest dołem pozbawionym elementów kamiennych, murowanych, metalowych, plastikowych i drewnianych, po dokonaniu pochówku zasypany ziemią.
3. Grób murowany jest dołem z bokami wymurowanymi do poziomu gruntu, po dokonaniu pochówku zamkniętym sklepieniem.

Art. 27. [Kolumbarium]

Na cmentarzach mogą być wznoszone kolumbaria, które są budowlami z niszami przeznaczonymi do składania urn z prochami.

Art. 28. [Katakumby]

Na cmentarzach mogą być tworzone katakumby, które są podziemnymi lub naziemnymi pomieszczeniami posiadającymi nisze w ścianach przeznaczone do składania zwłok i szczątków w trumnach.

Art. 29. [Części składowe gruntu]

Groby ziemne i murowane, kolumbaria i katakumby stanowią część składową gruntu. Jednakże nagrobki są rzeczami ruchomymi stanowiącymi odrębny od gruntu przedmiot własności.

Art. 30. [Pole pamięci]

1. Na cmentarzach mogą być tworzone pola pamięci, które są wydzielonymi terenami wolnymi od grobów, kolumbariów i katakumb przeznaczonymi do umieszczania na nich prochów, przy czym żadne miejsce pochówku nie może być indywidualnie oznaczone.
2. Na polu pamięci może zostać wzniesiona ściana pamięci, na której umieszcza się dane pochowanych tam osób.
3. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, sposób tworzenia i wielkość pól pamięci oraz szczegółowy sposób dokonywania na nich pochówków, uwzględniając wymagania sanitarne, jakim powinna odpowiadać powierzchnia grzebalna cmentarza.

Art. 31. [Pochówki na morzu]

1. Zwłoki osób zmarłych na okrętach lub statkach będących na pełnym morzu mogą być pochowane przez zatopienie w morzu zgodnie ze zwyczajami morskimi. Jednakże w przypadkach, kiedy okręt lub statek może w ciągu dwudziestu czterech godzin przybyć do portu objętego programem podróży, zwłoki należy przewieźć na ląd i tam pochować.
2. Wyjątki od przepisów ust. 1 mogą być czynione przez kapitana okrętu z uwzględnieniem wskazań sanitarnych lub wojskowych, jeżeli chodzi o okręty wojenne lub inne używane dla celów wojskowych.

Art. 32. [Pochówki w świątyniach]

1. Zwłoki duchownych i zwłoki osób zakonnych, ich szczątki lub prochy, na zasadach określonych przez kościół lub inny związek wyznaniowy, mogą zostać pochowane poza cmentarzami w świątyniach, katakumbach pod świątyniami oraz na terenach przyświętynnych za zgodą państwowego powiatowego inspektora sanitarnego.
2. Warunki sanitarne i sposób chowania zwłok, szczątków lub prochów poza cmentarzami w świątyniach, katakumbach pod świątyniami oraz na terenach przyświętynnych określi, w drodze rozporządzenia, minister właściwy do spraw zdrowia, mając na względzie bezpieczeństwo sanitarne takich pochówków.

Art. 33. [Pochówki osób zasłużonych]

1. Prawo do pochowania zwłok osób zasłużonych, ich szczątków lub prochów przysługuje organom państwowym, po uzyskaniu zgody osób najbliższych zmarłego.
2. Zwłoki, szczątki lub prochy osób, o których mowa w ust. 1, mogą być pochowane na cmentarzach w alejach zasłużonych lub w mauzoleach.
3. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, zasady i warunki odbywania ceremonii pogrzebowych osób wybitnie zasłużonych dla Rzeczypospolitej Polskiej, mając na względzie rangę ceremonii oraz bezpieczeństwo sanitarne.

Rozdział 5

Prawo do grobu

Art. 34. [Nabycie prawa do grobu]

1. Prawo do grobu powstaje z chwilą zawarcia z właścicielem cmentarza umowy o pochowanie zwłok, szczątków lub prochów (umowa o pochowanie).
2. W umowie o pochowanie określa się:
 - 1) miejsce na grób lub miejsce w katakumbach albo miejsce w kolumbarium;
 - 2) rodzaj grobu;
 - 3) przeznaczenie grobu, czyli oznaczenie osoby lub osób, które mają być w grobie pochowane;
 - 4) opłaty za nabycie miejsca na grób oraz za pochowanie zwłok, szczątków lub prochów.
3. Ponadto w umowie o pochowanie można w szczególności:
 - 1) określić losy prawne nagrobka i innych naziemnych elementów grobu w razie wygaśnięcia prawa do grobu lub zamknięcia cmentarza;
 - 2) zastrzec trwanie prawa do grobu po upływie dwudziestu lat, zgodnie z art. 43 ust. 2;
 - 3) określić warunki zmiany charakteru grobu;
 - 4) określić czas trwania prawa do grobu, nie krótszy niż dwudziestoletni;
 - 5) uzgodnić inne prawa i obowiązki strony umowy o pochowanie.
4. Prawo do grobu może przysługiwać osobom fizycznym albo podmiotom, o których mowa w art. 33 ust. 1 oraz art. 48 ust. 2 i 3.

Art. 35. [Charakter prawny i treść prawa do grobu]

1. Prawo do grobu jest podmiotowym prawem cywilnym o charakterze osobisto-majątkowym.
2. Uprawnienia osobiste prawa do grobu obejmują w szczególności:
 - 1) uprawnienie do pochowania zwłok, szczątków lub prochów;
 - 2) uprawnienie do opieki nad grobem;
 - 3) uprawnienie do sprawowania kultu pamięci osoby pochowanej w grobie.
3. Uprawnienia majątkowe prawa do grobu obejmują w szczególności:
 - 1) uprawnienie do utrzymania prawa do grobu;
 - 2) uprawnienie do urządzenia grobu, w tym wzniesienia nagrobka;
 - 3) uprawnienie do utrzymania grobu w należytych stanie;
 - 4) wyłączne prawo do posiadania i korzystania z grobu, z wyjątkiem uprawnień przysługujących właścicielowi cmentarza.

Art. 36. [Wspólne prawo do grobu]

1. Prawo do grobu przysługujące co najmniej dwóm osobom wykonuje się wspólnie.
2. W przypadku sporu decyduje zwykła większość głosów. W przypadku równego rozkładu głosów spór rozstrzyga sąd rejonowy w wydziale cywilnym.
3. Każdemu ze współuprawnionych przysługuje jeden głos.
4. Głosowanie jest ważne, jeżeli weźmie w nim udział co najmniej połowa współuprawnionych.

Art. 37. [Wspólne uprawnienia do grobu]

1. Z chwilą pochówku w grobie powstają dobra osobiste osób najbliższych osoby w nim pochowanej związane z kultem pamięci osoby zmarłej.
2. Osoba uprawniona z tytułu prawa do grobu nie może wykonywać swoich uprawnień majątkowych z uszczerbkiem dla osób najbliższych, którym przysługuje dobro osobiste w postaci kultu pamięci osoby zmarłej.
3. W sporach pomiędzy osobą, której przysługuje prawo do grobu, a osobami najbliższymi, którym przysługuje dobro osobiste w postaci kultu pamięci osoby zmarłej, w tym w sporach dotyczących pochówku kolejnych osób, decyduje głos osoby, której przysługuje prawo do grobu.
4. Jeżeli prawo do grobu wygasło, w sporach pomiędzy osobami najbliższymi, którym przysługuje dobro osobiste w postaci kultu pamięci osoby zmarłej, w tym w sporach dotyczących pochówku kolejnych osób, decyduje zwykła większość głosów. Przepisy art. 37 ust. 3 i 4 stosuje się.
5. Spory nierozwiązane zgodnie z ust. 3 i 4, rozstrzyga sąd rejonowy w wydziale cywilnym.

Art. 38. [Niezbylwalność prawa do grobu]

Prawo do grobu, w którym pochowano zwłoki, szczątki lub urnę z prochami co najmniej jednej osoby, nie podlega zbyciu ani dziedziczeniu.

Art. 39. [Ograniczenie uprawnień właściciela cmentarza]

Właściciel cmentarza nie może wykonywać przysługujących mu praw w sposób naruszający prawo do grobu lub kult pamięci osoby zmarłej.

Art. 40. [Wygaśnięcie prawa do grobu]

1. Prawo do grobu wygasa wskutek upływu umówionego terminu albo wskutek śmierci uprawnionego.
2. W przypadku niezgodnienia w umowie z właścicielem cmentarza czasu trwania prawa do grobu prawo do grobu ziemnego i grobu murowanego, z wyjątkiem grobu zbiorowego, wygasa po upływie dwudziestu lat, chyba że osoba uprawniona z tytułu prawa do grobu zgłosi zastrzeżenie, o którym mowa w art. 43 ust. 2.

Art. 41. [Prawo do utrzymania istniejącego grobu]

W przypadku wygaśnięcia prawa do grobu każdy może uiścić opłatę za dalsze, co najmniej dwudziestoletnie, istnienie tego grobu bez prawa do jego ponownego użycia do pochowania. Czas istnienia grobu można przedłużać za opłatą.

Art. 42. [Ponowne użycie grobu]

1. Grób ziemny, w którym dokonano pochówku w trumnie, nie może być użyty do pochowania w nim kolejnych zwłok lub szczątków przed upływem dwudziestu lat. W grobie tym w przestrzeni izolacyjnej można dokonywać w każdym czasie pochówku prochów w urnach.
2. Po upływie dwudziestu lat nie może nastąpić ponowne użycie grobu do chowania zwłok lub szczątków, jeżeli osoba, której przysługuje prawo do grobu, zgłosi zastrzeżenie przeciw temu i uiści opłatę, przewidzianą za pochowanie zwłok. Zastrzeżenie to ma skutek na dalsze dwadzieścia lat i może być odnowione.
3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się do grobów murowanych.
4. Grób nieopłacony może zostać użyty do ponownego pochowania po upływie dwu lat od daty końca opłacenia grobu a wydobyte szczątki umieszcza się w ossuarium lub za zgodą nowego dysponenta pozostawia się na miejscu.
5. Grób nieopłacony może zostać zlikwidowany po upływie dwu lat od daty końca opłacenia grobu a wydobyte szczątki umieszcza się w ossuarium.
6. Nagrobki z grobów użytych do pochowania lub zlikwidowane podlegają utylizacji lub odsprzedaży.
7. Dozwolone są umowy przedłużające termin, przed upływem którego nie wolno użyć grobu do ponownego pochowania.
8. Niezależnie od powyższych przepisów zakazuje się użycia do ponownego pochowania grobów, mających wartość pamiątek historycznych (ze względu na

swą dawność lub osoby, które są w nich pochowane, lub zdarzenia, z którymi mają związek) albo wartość artystyczną.

9. W istniejących grobach murowanych dopuszcza się chowanie zwłok, szczątków lub prochów osób zmarłych w ciągu dwudziestu lat po wydaniu decyzji o zamknięciu cmentarza. Przy zmianie przeznaczenia cmentarza przepis art. 18 ma zastosowanie również do zwłok, szczątków lub prochów pochowanych w tym dwudziestoletnim okresie.

Art. 43. [Ponowne użycie niszy w kolumbariach]

1. Nisze w kolumbariach mogą być ponownie użyte do pochowania prochów w każdym czasie.
2. Dopuszcza się chowanie prochów osób zmarłych w ciągu dwudziestu lat po wydaniu decyzji o zamknięciu cmentarza. Przy zmianie przeznaczenia terenu cmentarnego przepis art. 18 ma zastosowanie również do prochów pochowanych w kolumbariach w tym dwudziestoletnim okresie.

Art. 44. [Ponowne użycie niszy w katakumbach]

Nisze w katakumbach mogą być ponownie użyte zgodnie z zasadami określonymi w art. 44.

Art. 45. [Odpowiednie stosowanie]

Przepisy art. 35–43 stosuje się odpowiednio do katakumb i kolumbariów.

Rozdział 6

Prawo do pochowania zwłok, szczątków i prochów

Art. 46. [Powstanie prawa do pochowania]

1. Prawo do pochowania zwłok, szczątków lub prochów (prawo do pochowania) powstaje z chwilą śmierci osoby zmarłej.
2. Prawo to obejmuje także ekshumację; jednakże podmiotom wymienionym w art. 33 ust. 1 i art. 48 ust. 2–3 nie przysługuje prawo żądania ekshumacji.
3. Prawo do pochowania stanowi dobro osobiste osób najbliższych zmarłego podlegające ochronie prawnej.

Art. 47. [Uprawnieni do prawa pochowania]

1. Prawo do pochowania przysługuje osobom najbliższym zmarłego, w poniższej kolejności:
 - 1) osobie pozostającej we wspólnym pożyciu ze zmarłym, w tym małżonkowi lub konkubentowi;
 - 2) zstępnym;
 - 3) wstępnym;
 - 4) rodzeństwu;
 - 5) powinowatym w tej samej linii lub stopniu;
 - 6) osobie pozostającej w stosunku przysposobienia oraz jej małżonkowi.
2. Prawo do pochowania zwłok osób wojskowych zmarłych w czynnej służbie wojskowej przysługuje również właściwym organom wojskowym w myśl przepisów wojskowych.
3. Prawo do pochowania przysługuje również osobom, które do tego dobrowolnie się zobowiązują.
4. Osoba najbliższa zmarłego może nie wyrazić zgody na pochówek dokonywany przez podmioty określone w ust. 2–3.
5. Spory o prawo pochowania rozstrzyga sąd rejonowy w wydziale cywilnym.

Art. 48. [Prawo do decydowania o sposobie swojego pochówku]

1. Każdy może decydować o sposobie swojego pochówku, dokonując wyboru jednej z form, o których mowa w art. 24.
2. Prawo to przysługuje również małoletniemu, który ukończył szesnaście lat.
3. Decyzja, o której mowa w ust. 1, jest wiążąca dla osób uprawnionych do pochowania, jeżeli została wpisana do centralnego rejestru decyzji dotyczących sposobu pochówku.
4. Decyzja, o której mowa w ust. 1, może być w każdym czasie cofnięta lub zmieniona.

Art. 49. [Centralny rejestr decyzji dotyczących sposobu pochówku]

1. Tworzy się centralny rejestr decyzji dotyczących sposobu pochówku, zwany dalej „centralnym rejestrem decyzji”, w celu rejestrowania, przechowywania i udostępniania:
 - 1) decyzji o sposobie pochówku, o której mowa w art. 49 ust. 1;

- 2) decyzji o przekazaniu zwłok do celów naukowych, o której mowa w art. 58 ust. 1 i 2 oraz
 - 3) zgłoszeń o wykreśleniu lub zmianie wskazanych powyżej decyzji.
2. Centralny rejestr decyzji prowadzi minister właściwy do spraw wewnętrznych.
 3. Rejestr jest prowadzony w systemie teleinformatycznym.
 4. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady prowadzenia centralnego rejestru decyzji, w tym zasady i tryb składania oświadczeń woli, na podstawie których decyzje są wpisywane do centralnego rejestru decyzji, zasady składania oświadczeń woli o zmianie lub wykreśleniu decyzji z centralnego rejestru decyzji, zasady dostępności danych zawartych w centralnym rejestrze decyzji z uwzględnieniem zasad określonych w art. 52 i 53 oraz zasady wykonywania obowiązku złożenia oświadczenia o miejscu rozsypania lub zatopienia prochów przez osobę realizującą wolę zmarłego.

Art. 50. [Zakres przedmiotowy centralnego rejestru decyzji]

1. W centralnym rejestrze decyzji wpisowi podlegają obligatoryjnie następujące dane osoby, która decyduje o sposobie swojego pochówku lub decyduje o przekazaniu swoich zwłok do celów naukowych:
 - 1) imię i nazwisko;
 - 2) data i miejsce urodzenia;
 - 3) numer PESEL, jeżeli osoba go posiada;
 - 4) adres i miejsce zamieszkania oraz
 - 5) data wpłynięcia decyzji albo data wpłynięcia zgłoszenia o wykreślenie lub zmianę decyzji.
2. W centralnym rejestrze decyzji wpisowi podlegają obligatoryjnie informacje o treści decyzji o sposobie swojego pochówku lub przekazaniu ciała dla celów naukowych. Osoba podejmująca decyzję powinna określić sposób postępowania ze swoimi zwłokami, dokonując wyboru jednego z ustalonych poniżej sposobów:
 - 1) pochowanie zwłok na cmentarzu,
 - 2) pochowanie zwłok na cmentarzu ekologicznym,
 - 3) poddanie ciała kremacji i pochowanie urny z prochami na cmentarzu,
 - 4) poddanie ciała kremacji i rozsypanie prochów na polu pamięci na cmentarzu,

- 5) poddanie ciała kremacji i zatopienie urny z prochami w morzu,
 - 6) poddanie ciała kremacji i rozsypanie prochów poza cmentarzem na zasadach określonych w art. 24 ust. 5,
 - 7) przekazanie ciała dla celów naukowych na zasadach określonych w art. 58 ust. 1 i 2.
3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2 pkt 5–6, w centralnym rejestrze decyzji wpisowi podlegają dane dotyczące miejsca, w jakim urna z prochami ma być zatopiona w morzu lub prochy mają być rozsypane, oraz dane osoby upoważnionej do ich rozsypania lub zatopienia: imię i nazwisko i numer PESEL, a w przypadku, gdy go nie posiada – wpisowi do rejestru podlega data urodzenia.
 4. Po rozsypaniu prochów lub zatopieniu urny z prochami w morzu w centralnym rejestrze decyzji zamieszcza się dokładne współrzędne geograficzne GPS miejsca, w jakim to nastąpiło na podstawie oświadczenia osoby wykonującej wolę zmarłego.
 5. W przypadku, o którym mowa w art. 50 ust. 1 pkt 2, w centralnym rejestrze decyzji zamieszcza się dane dotyczące uczelni, której zwłoki mają być przekazane na zasadach określonych w art. 58. W rejestrze mogą być zamieszczone informacje o sposobie pochówku zwłok przekazanych w celach naukowych po ich wykorzystaniu przez uczelnię lub upływie czasu, na jaki są przekazane. W tym zakresie ust. 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 51. [Zasady retencji danych w centralnym rejestrze decyzji]

1. Dane, o których mowa w art. 51, przechowuje się przez okres pięciu lat, licząc od dnia śmierci podejmującego decyzję, a po jego upływie – niszczy się je w sposób uniemożliwiający identyfikację tej osoby.
2. W przypadku decyzji dotyczącej rozsypania prochów poza cmentarzem lub zatopienia w morzu w rejestrze pozostawia się informacje, o których mowa w art. 51 ust. 1 pkt 1–3, oraz informacje, o których mowa w art. 51 ust. 4.
3. Informacje, o których mowa w ust. 2, przechowuje się wiecznie.

Art. 52. [Prawo do uzyskania informacji z centralnego rejestru decyzji]

1. Prawo do uzyskania wypisu z centralnego rejestru decyzji przysługuje podejmującemu decyzję podlegającą wpisowi do rejestru w zakresie dotyczących go danych.

2. Prawo do uzyskania wypisu z centralnego rejestru decyzji przysługuje również osobom uprawnionym do pochowania po śmierci podejmującego decyzję oraz osobie upoważnionej do rozsypania prochów lub zatopienia urny z prochami w morzu.
3. Prawo do uzyskania informacji z centralnego rejestru decyzji przysługuje kierownikowi urzędu stanu cywilnego w celu zamieszczenia odpowiedniej adnotacji w akcie zgonu lub wydania wypisu z rejestru.
4. Wydanie wypisu z rejestru jest bezpłatne.
5. Po śmierci podejmującego decyzję dane, o których mowa w art. 52 ust. 2, są jawne i dostępne za pośrednictwem sieci teleinformatycznej.
6. Dane z rejestru nie mogą podlegać ponownemu wykorzystywaniu na zasadach określonych w ustawie z dnia 11 sierpnia 2021 r. o otwartych danych i ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1641).
7. Zasady dostępu do centralnego rejestru decyzji przez kierownika urzędu stanu cywilnego określa w drodze rozporządzenia minister właściwy do spraw wewnętrznych.

Art. 53. [Obowiązki przedsiębiorcy pogrzebowego]

1. Przedsiębiorca pogrzebowy organizujący pochówek jest zobowiązany sprawdzić, czy w akcie zgonu znajduje się adnotacja o decyzji zamieszczonej w centralnym rejestrze decyzji, a w przypadku istnienia takiej decyzji – zażądać wypisu z centralnego rejestru decyzji.
2. Obowiązkiem przedsiębiorcy pogrzebowego jest organizacja pochówku zgodnie z wolą zmarłego ujawnioną w centralnym rejestrze decyzji.

Art. 54. [Ekshumacja]

Z wyjątkiem przypadków określonych w przepisach szczególnych ekshumacja wymaga zgody wszystkich, którym przysługuje prawo do pochowania.

Rozdział 7

Chowanie zwłok, szczątków lub prochów

Art. 55. [Przyjęcie zwłok, szczątków lub prochów do pochowania na cmentarzu]

1. Przyjęcie na cmentarz zwłok, szczątków lub prochów do pochowania następuje po przedstawieniu dokumentów określonych w art. 63 ust. 1.
2. W miejscowościach, w których nie ma cmentarzy komunalnych, zarządca cmentarza wyznaniowego jest obowiązany umożliwić pochowanie na tym cmentarzu, bez jakiegokolwiek dyskryminacji, osób zmarłych innego wyznania lub bezwyznaniowych.
3. Zarządca cmentarza wyznaniowego nie może odmówić pochowania zwłok, szczątków lub prochów osób, które posiadają nabyte prawo do pochówku w określonym miejscu tego cmentarza.
4. Prawo to służy, obok osoby określonej w ust. 3, także osobom jej najbliższym, określonym w art. 48 ust. 1.
5. Zwłoki, szczątki lub prochy osób, o których mowa w ust. 3 i 4, powinny być traktowane przez zarządcę cmentarza na równi ze zwłokami, szczątkami lub prochami osób należących do wyznania, do którego należy cmentarz, a w szczególności pod względem wyznaczenia miejsca pochowania, właściwego ceremoniału pogrzebowego i wznoszenia stosownych nagrobków.

Art. 56. [Czas dokonania pochówku]

1. Zwłoki nie mogą być pochowane przed upływem dwudziestu czterech godzin od chwili zgonu, z wyjątkiem określonym w ust. 3.
2. Najpóźniej w ciągu siedemdziesięciu dwóch godzin od chwili zgonu zwłoki powinny być usunięte z mieszkania celem pochowania lub – w razie odroczenia terminu pochowania – złożone w domu pogrzebowym lub prosektorium do czasu pochowania.
3. Zwłoki osób zmarłych na niektóre choroby zakaźne powinny być natychmiast po stwierdzeniu zgonu usunięte z mieszkania i pochowane na najbliższym cmentarzu w ciągu dwudziestu czterech godzin od chwili zgonu.
4. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, wykaz chorób zakaźnych, o których mowa w ust. 3, z uwzględnieniem chorób zakaźnych występujących w krajach tropikalnych.
5. Wyjątki od terminów określonych w ust. 2 mogą być czynione jedynie po dokonaniu balsamacji zwłok za zezwoleniem właściwego miejscowo państwowego powiatowego inspektora sanitarnego.

6. Od chwili zgonu aż do pochówku zwłoki powinny być przechowywane w taki sposób, aby nie mogły powodować szkodliwego wpływu na otoczenie.
7. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, sposób przechowywania zwłok i szczątków, uwzględniając:
 - 1) wymagania sanitarne, jakim powinna odpowiadać powierzchnia grzebalna cmentarza;
 - 2) wymagania sanitarne, jakim powinny odpowiadać dom pogrzebowy i prosektorium;
 - 3) warunki i sposób przechowywania zwłok i szczątków;
 - 4) warunki sanitarne przeprowadzania ekshumacji,mając na względzie zapewnienie poszanowania zwłok i szczątków oraz bezpieczeństwo sanitarne.

Art. 57. [Prawo do pochowania zwłok, szczątków lub prochów]

1. Zwłoki mogą być przekazane do celów dydaktycznych i naukowych uczelni medycznej lub innej uczelni prowadzącej działalność dydaktyczną i naukową w zakresie nauk medycznych, lub federacji podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki prowadzącej działalność naukową w zakresie nauk medycznych w wyniku dyspozycji wyrażonej za życia i wpisanej do centralnego rejestru decyzji, o którym mowa w art. 50.
2. Zwłoki niepochowane przez podmioty wymienione w art. 48 ust. 1–3 mogą być przekazane do celów dydaktycznych i naukowych uczelni medycznej lub innej uczelni prowadzącej działalność dydaktyczną i naukową w zakresie nauk medycznych, lub federacji podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki prowadzącej działalność naukową w zakresie nauk medycznych. Decyzję w sprawie przekazania zwłok wydaje właściwy starosta na wniosek uczelni lub federacji.
3. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, tryb i warunki przekazywania zwłok do celów naukowych, w tym:
 - 1) warunki uzasadniające przekazanie zwłok do celów naukowych w przypadkach, o których mowa w ust. 1;
 - 2) tryb przekazywania zwłok;
 - 3) sposób ponoszenia kosztów transportu zwłok,

mając na względzie zapewnienie poszanowania zwłok oraz bezpieczeństwo sanitarne.

4. Zwłoki niepochowane przez podmioty, o których mowa w art. 48 ust. 1–3, albo nieprzekazane uczelni lub federacji podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki prowadzącej działalność naukową w zakresie nauk medycznych są chowane przez gminę właściwą ze względu na miejsce zgonu, a w przypadku osób pozbawionych wolności zmarłych w zakładach karnych lub aresztach śledczych – przez dany zakład karny lub areszt śledczy, z wyjątkiem zwłok osób, które uwolniły się z zakładu karnego lub aresztu śledczego, oraz osób, które przebywały poza terenem zakładu karnego lub aresztu śledczego, w szczególności w trakcie korzystania z zezwolenia na czasowe opuszczenie tego zakładu lub aresztu bez dozoru lub asysty funkcjonariusza Służby Więziennej.
5. Obowiązek pochowania zwłok, określony w ust. 4, nie wyklucza żądania zwrotu kosztów na podstawie innych ustaw.
6. Minister właściwy do spraw sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, sposób postępowania ze zwłokami osób pozbawionych wolności zmarłych w zakładach karnych i aresztach śledczych, uwzględniając w szczególności obowiązek powiadamiania osób najbliższych, o których mowa w art. 48 ust. 1, o zgonie, a także sposób tego powiadamiania, wskazanie podmiotów wydających zgodę na pochowanie zwłok, tryb postępowania ze zwłokami, które nie zostaną odebrane, oraz sposób ponoszenia kosztów pochówku zleconego przez zakład karny lub areszt śledczy, mając na względzie zapewnienie poszanowania zwłok oraz bezpieczeństwo sanitarne.
7. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, postępowanie ze zwłokami cudzoziemców umieszczonych w strzeżonym ośrodku lub przebywających w areszcie dla cudzoziemców, w szczególności sposób powiadamiania osób najbliższych, o których mowa w art. 48, o zgonie cudzoziemca, a także podmioty wydające zgodę na pochowanie zwłok, tryb postępowania ze zwłokami, które nie zostaną odebrane, oraz sposób ponoszenia kosztów pochówku zleconego przez strzeżony ośrodek lub areszt dla cudzoziemców, mając na względzie zapewnienie poszanowania zwłok oraz bezpieczeństwo sanitarne.
8. Koszty transportu zwłok w przypadkach, o których mowa w ust. 1 i 2, ponosi uczelnia.

Art. 58. [Stwierdzenie zgonu]

1. Zgon i jego przyczyna powinny być stwierdzone w drodze oględzin w miejscu ujawnienia ciała osoby bez oznak życia.
2. Zgon i jego przyczynę stwierdzają:
 - 1) lekarz podstawowej opieki zdrowotnej, pod którego opieką pozostawał zmarły;
 - 2) lekarz sprawujący opiekę nad zmarłym w podmiocie leczniczym wykonującym szpitalną lub ambulatoryjną działalność leczniczą;
 - 3) lekarz udzielający świadczeń opieki zdrowotnej w ramach nocnej lub świątecznej opieki zdrowotnej;
 - 4) lekarz udzielający świadczeń opieki zdrowotnej w podmiocie innym niż podmiot leczniczy, w którym zgon ma być stwierdzony;
 - 5) kierownik zespołu ratownictwa medycznego, o którym mowa w art. 32 ust. 1 pkt 2 ustawy z 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. z 2020 r. poz. 882) w przypadku:
 - a) odstąpienia od prowadzenia medycznych czynności ratunkowych w sytuacji stwierdzenia znamion śmierci u ratowanej osoby w trakcie prowadzenia tych czynności;
 - b) stwierdzenia, po przybyciu na miejsce zdarzenia, znamion śmierci u osoby, wobec której miały być podjęte medyczne czynności ratunkowe;
6. W przypadku uzasadnionego podejrzenia, że przyczyną zgonu było przestępstwo albo że zgon był wynikiem nieszczęśliwego wypadku lub samobójstwa, koroner lub inny lekarz stwierdzający zgon i jego przyczynę powinni zawiadomić o tym natychmiast właściwego prokuratora lub najbliższy komisariat Policji.
7. W przypadku, gdy brak jest możliwości jednoznacznej identyfikacji tożsamości osoby, której ciało jest poddawane oględzinom, lekarz lub kierownik zespołu ratownictwa medycznego stwierdzający zgon i jego przyczynę powiadamia najbliższy komisariat Policji.
8. Koszty oględzin i stwierdzania zgonu nie mogą obciążać rodziny zmarłego.
9. Minister właściwy do spraw zdrowia określi w drodze rozporządzenia:
 - 1) sposób dokonywania oględzin;
 - 2) zasady wzywania lekarzy, o których mowa w ust. 2, w celu stwierdzenia zgonu i jego przyczyny, a także –

- 3) w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych – zasady pokrywania wydatków związanych z dokonywaniem oględzin.

Art. 59. [Karta zgonu]

1. Stwierdzenie zgonu dokumentuje się kartą zgonu, a martwe urodzenie kartą urodzenia z adnotacją o martwym urodzeniu.
2. Karta zgonu jest wydawana podmiotom, o których mowa w art. 48 ust. 1–3 i art. 58 ust. 1, 2 i 4, w jednym egzemplarzu.
3. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres informacji zawartych w karcie zgonu i karcie urodzenia z adnotacją o martwym urodzeniu, mając na względzie potrzebę identyfikacji zmarłego, bezpieczeństwo sanitarne oraz potrzeby statystyczne.

Art. 60. [Obowiązki lekarza w wypadku stwierdzenia zgonu]

1. Określi w Minister właściwy do spraw zdrowia.

Art. 61. [Akty stanu cywilnego]

1. Podmiot, któremu zostanie wydana karta zgonu, przedkłada ją kierownikowi urzędu stanu cywilnego, który uzupełnia ją wraz z adnotacją o zarejestrowaniu zgonu w rejestrze stanu cywilnego lub adnotacją o zgłoszeniu zgonu, jeżeli z powodu niedostępności rejestru nie jest możliwe zarejestrowanie zgonu w dniu jego zgłoszenia.
2. W przypadku dziecka martwo urodzonego, bez względu na czas trwania ciąży, dla którego na wniosek osoby uprawnionej do pochowania, o której mowa w art. 48 ust. 1 lub 3, sporządzono kartę zgonu, nie jest wymagana – w celu pochowania zwłok lub prochów – adnotacja urzędu stanu cywilnego o zarejestrowaniu zgonu.

Art. 62. [Formalności przed pochowaniem zwłok, szczątków lub prochów]

1. Podmiot, któremu została wydana karta zgonu, przekazuje część karty zgonu, zawierającą:
 - 1) nazwisko, nazwisko rodowe, imię (imiona) osoby zmarłej, stan cywilny osoby zmarłej, datę i miejsce zgonu, datę i miejsce urodzenia osoby zmarłej, imiona i nazwiska rodziców osoby zmarłej;

- 2) informację, czy zgon nastąpił w wyniku choroby zakaźnej;
 - 3) adnotację o zarejestrowaniu zgonu lub zgłoszeniu zgonu, zarządcy cmentarza w celu pochowania zwłok lub prochów.
2. Jeżeli w związku z niedostępnością rejestru stanu cywilnego zgon nie został zarejestrowany w dniu jego zgłoszenia, zgłaszający zgon składa zarządcy cmentarza, niezwłocznie po otrzymaniu, akt zgonu.
 3. Pochowanie zwłok, szczątków lub prochów albo przekazanie zwłok uczelni lub federacji podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki, o których mowa w art. 58 ust. 1 i 2, wymaga uprzedniego stwierdzenia zgonu i jego przyczyn w karcie zgonu zawierającej adnotację urzędu stanu cywilnego o zarejestrowaniu zgonu.
 4. W przypadkach, w których zachodzi uzasadnione podejrzenie, że przyczyną zgonu było przestępstwo, do pochowania zwłok oprócz karty zgonu wymagane jest zezwolenie prokuratora.

Rozdział 88

Transport zwłok

Art. 643. [Warunki transportu zwłok i szczątków]

1. Przewóz zwłok i szczątków odbywa się w warunkach zapewniających odpowiednie sanitarne i techniczne bezpieczeństwo przewozu.
2. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, wymagania sanitarno-techniczne, jakim powinien odpowiadać przewóz zwłok i szczątków, uwzględniając konieczność ochrony życia i zdrowia ludzi oraz poszanowania zwłok i szczątków.

Art. 6564. [Zakaz dotyczący transportu zwłok]

Przenoszenie lub przewożenie zwłok lub szczątków w otwartych trumnach jest zabronione.

Art. 6665. [Transport zwłok osób zmarłych lub zabitych w miejscach publicznych]

Zwłoki osób zmarłych lub zabitych w miejscach publicznych przewozi się przed ich pochowaniem do zakładu medycyny sądowej, a w razie jego braku na obszarze

powiatu – do najbliższego szpitala mającego prosektorium, celem ustalenia przyczyny zgonu. Organizowanie tego przewozu należy do zadań prokuratora.

Art. 6766. [Zezwolenia dotyczące przewozu zwłok i szczątków]

1. Przewóz zwłok, szczątków lub prochów koleją, samolotami, samochodami i statkami:
 - 1) w granicach Rzeczypospolitej Polskiej;
 - 2) poza granice Rzeczypospolitej Polskiej – w przypadku gdy zgon nastąpił na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
– może nastąpić po uzyskaniu pozwolenia właściwego państwowego powiatowego inspektora sanitarnego.
2. W przypadku przewożenia zwłok, szczątków lub prochów poza granice Rzeczypospolitej Polskiej pozwolenie, o którym mowa w ust. 1, wydaje się po uprzednim przedłożeniu wymaganych dokumentów właściwej władzy państwa, na którego terytorium mają być one pochowane, jak również państw, przez których terytorium mają być przewożone, stwierdzających brak przeszkód do pochowania lub wwiezienia zwłok lub szczątków na terytorium danego państwa.
3. Na sprowadzenie zwłok, szczątków lub prochów z zagranicy w celu ich pochowania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej należy uzyskać:
 - 1) pozwolenie starosty właściwego ze względu na miejsce, w którym zwłoki, szczątki lub prochy mają być pochowane; pozwolenie jest wydawane w porozumieniu z właściwym państwowym powiatowym inspektorem sanitarnym;
 - 2) zaświadczenie polskiego konsula, wydane po przedstawieniu pozwolenia, o którym mowa w pkt 1, stwierdzające, że zwłoki, szczątki lub prochy mogą być sprowadzone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
4. Pozwolenia i zaświadczenia są wydawane na wniosek osób, o których mowa w art. 48 ust. 1–3, niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie trzech dni od dnia złożenia wniosku o wydanie pozwolenia albo zaświadczenia. W przypadku zgonu na skutek choroby zakaźnej wymienionej w wykazie, o którym mowa w art. 57 ust. 4, pozwoleń, o których mowa w ust. 1 i ust. 3 pkt 1, nie wydaje się przed upływem dwóch lat od dnia zgonu.

5. Minister właściwy do spraw zdrowia, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zagranicznych określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb wydawania pozwoleń i zaświadczeń, w szczególności:
 - 1) szczegółowy sposób i tryb postępowania w sprawach wydawania pozwoleń oraz zaświadczeń, o których mowa w ust. 1–3;
 - 2) wykaz dokumentów niezbędnych do uzyskania pozwoleń oraz zaświadczeń, o których mowa w ust. 1–3.

Rozdział 9

Ochrona nagrobków historycznych i o szczególnej wartości artystycznej

Art. 6768. [Nagrobki historyczne]

1. Za nagrobki historyczne uważa się znajdujące się na terytorium Polski nagrobki powstałe przed zakończeniem drugiej wojny światowej oraz nagrobki o szczególnej wartości artystycznej, zwane dalej „nagrobkami historycznymi”.
2. Nagrobki historyczne są wyłączone z obrotu.
3. Zarządcy cmentarzy prowadzą jawne spisy nagrobków historycznych.
4. Nagrobki historyczne podlegają ochronie także na podstawie przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.
5. Mając na względzie potrzebę należytej ochrony nagrobków historycznych, jak również łatwy dostęp do informacji zawartych w rejestrze, minister właściwy do spraw kultury i dziedzictwa narodowego określi, w drodze rozporządzenia, wzór rejestru nagrobków historycznych i nagrobków o szczególnej wartości artystycznej oraz sposób ich prowadzenia, a także wzór zgłoszenia nagrobka historycznego lub nagrobka o szczególnej wartości artystycznej do rejestru.

Art. 6968. [Fundusz na rzecz Ochrony Nagrobków Historycznych]

1. Tworzy się Fundusz na rzecz Ochrony Nagrobków Historycznych, zwany dalej „Funduszem”, będący państwowym funduszem celowym.
2. Środkami Funduszu są wyodrębnione środki budżetu państwa w części, której dysponentem jest Kancelaria Prezesa Rady Ministrów, w wysokości co najmniej _____ milionów złotych rocznie.
3. Środki Funduszu przeznacza się na renowację i utrzymanie nagrobków historycznych w należytym stanie.
4. Koszty obsługi Funduszu pokrywane są z jego środków.
5. Mając na względzie zapewnienie należytej ochrony nagrobków historycznych, jak również zapewnienie jawnego i rzetelnego rozdziału środków publicznych, minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki gospodarowania Funduszem oraz zasady i tryb przekazywania środków Funduszu gminom, a także zasady i tryb nadzoru nad wydatkowaniem tych środków.

Art. 6970. [Przepadek nagrobków historycznych]

1. Będące w posiadaniu osób fizycznych, innych niż Skarb Państwa, jednostki samorządu terytorialnego lub kościoły i inne związki wyznaniowe osób prawnych lub jednostek organizacyjnych niebędących osobami prawnymi, którym ustawa przyznała zdolność prawną, nagrobki historyczne podlegają przepadkowi na rzecz gminy, na terenie której się znajdują.
2. Decyzje stwierdzające przepadek nagrobków wydaje wójt, burmistrz lub prezydent miasta.

Rozdział 100

Ekshumacja zwłok i szczątków

Art. 7071. [Uprawnieni do żądania ekshumacji]

1. Ekshumacji dokonuje się na zarządzenie sądu, prokuratora lub Prezesa IPN, którzy powiadamiają o tym właściwego państwowego powiatowego inspektora sanitarnego.
2. Ponadto ekshumacji dokonuje się na podstawie decyzji państwowego powiatowego inspektora sanitarnego działającego:

- 1) z własnej inicjatywy w przypadku przeznaczenia terenu cmentarza na inne cele albo
- 2) na wniosek:
 - a) osób, którym przysługuje prawo do pochowania;
 - b) na wniosek Kapituły Panteonu Rzeczypospolitej, o której mowa w przepisach o Panteonie Rzeczypospolitej.
3. W przypadkach wymienionych w ust. 2 pkt 1 zwłoki i szczątki powinny być pochowane na nowo na innym cmentarzu.
4. Zwłoki osób zmarłych na choroby zakaźne, których wykaz ustala minister właściwy do spraw zdrowia, nie mogą być ekshumowane w przypadkach przewidzianych w ust. 1 pkt 2, przed upływem dwóch lat od dnia zgonu.

Art. 7172. [Ekshumacja zwłok z grobu wojennego i przeniesienie ich na inne miejsce]

1. Jeżeli w wyniku prowadzonych przez Prezesa IPN prac poszukiwawczych ustalono lub powzięto podejrzenie, że pod istniejącym grobem znajduje się miejsce spoczynku osób, które straciły życie wskutek walki z narzuconym systemem totalitarnym lub wskutek represji totalitarnych lub czystek etnicznych w okresie od dnia 8 listopada 1917 r. do dnia 31 lipca 1990 r., i na podstawie zarządzenia prokuratora – właściwej miejscowo oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu dokonano ekshumacji zwłok, szczątków lub prochów z istniejącego grobu i nie ma możliwości ponownego pochowania zwłok, szczątków lub prochów w tym samym grobie, wojewoda właściwy ze względu na miejsce położenia grobu, na wniosek Prezesa IPN, wydaje decyzję o ponownym pochowaniu zwłok, szczątków lub prochów z istniejącego grobu w innym grobie, zwanym dalej „ponownym pochowaniem”.
2. Prezes IPN, w przypadkach uzasadnionych zakresem swego działania, może zarządzić przeprowadzenie ekshumacji zwłok, szczątków lub prochów z grobu wojennego i przeniesienia ich do innego grobu.
3. Prezes IPN, działając na wniosek osób najbliższych osoby pochowanej w grobie wojennym lub stowarzyszenia, fundacji lub innej organizacji społecznej, może zezwolić na ekshumację zwłok z grobu wojennego i przeniesienie ich na inne miejsce w kraju lub poza granicami Państwa oraz na sprowadzenie zwłok z obcego państwa celem ich pochowania w kraju w grobie wojennym.

Art. 7372. [Odwołanie od decyzji Prezesa IPN w sprawie ekshumacji]

Od decyzji Prezesa IPN, o których mowa w art. 103 ust. 2 i 3, przysługuje odwołanie do Kolegium IPN – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu.

Art. 7374. [Ponowne pochowanie]

1. Wniosek o ponowne pochowanie, o którym mowa w art. 103 ust. 1, zawiera:
 - 1) dane osób pochowanych w grobie oraz określenie miejsca usytuowania grobu wynikające z planu zagospodarowania cmentarza;
 - 2) przesłanki uzasadniające potrzebę ponownego pochowania;
 - 3) uzasadnienie.
2. W przypadku braku możliwości ponownego pochowania zwłok, szczątków lub prochów w innym grobie na tym samym cmentarzu z uwagi na brak miejsca lub zamknięcie cmentarza, zwłoki, szczątki lub prochy mogą zostać ponownie pochowane na innym cmentarzu.
3. Stronami postępowania w sprawie ponownego pochowania są:
 - 1) Prezes IPN oraz
 - 2) osoby najbliższe, o których mowa w art. 48 ust. 1.
4. Jeżeli na podstawie danych uzyskanych z rejestrów i ewidencji publicznych nie ma możliwości ustalenia osób, o których mowa w ust. 3 pkt 2, wojewoda ogłasza w sposób zwyczajowo przyjęty oraz w Biuletynie Informacji Publicznej o wszczęciu postępowania w sprawie ponownego pochowania.
5. Wydanie decyzji o ponownym pochowaniu wojewoda poprzedza trwającymi nie dłużej niż trzy miesiące rokowaniami z osobami, o których mowa w ust. 3 pkt 2, co do nowego miejsca pochowania lub budowy albo odtworzenia nagrobka. Z rokowań sporządza się protokół.
6. Jeżeli w terminie dwóch miesięcy od dnia ogłoszenia, o którym mowa w ust. 4, nie zgłosi się żadna z osób, o których mowa w ust. 3 pkt 2, wojewoda określa nowe miejsce pochowania lub budowy albo odtworzenia nagrobka.
7. Koszt ponownego pochowania, w tym przeniesienia zwłok, szczątków lub prochów, wykupu nowego miejsca pochowania oraz budowy albo odtworzenia nagrobka, odpowiadającego dotychczasowemu, ponosi wojewoda.
8. Umowy, o których mowa w art. 35 ust. 3 pkt 2, wygasają z dniem, w którym decyzja o ponownym pochowaniu stała się ostateczna.

9. Odwołanie od decyzji wojewody o ponownym pochowaniu przysługuje do ministra właściwego do spraw administracji publicznej.

Art. 7475. [Wyłączenie stosowania przepisów w przypadku prac archeologicznych]

Przepisy niniejszej ustawy dotyczące ekshumacji i przewożenia zwłok nie odnoszą się do badań archeologicznych oraz prac wykopaliskowych, dotyczących grobów i cmentarzysk położonych poza terenem cmentarzy.

Art. 7576. [Delegacja ustawowa]

Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, warunki i tryb dokonywania ekshumacji oraz sposób postępowania z wydobytymi zwłokami, szczątkami lub prochami, mając na względzie ich poszanowanie oraz bezpieczeństwo sanitarne.

Rozdział 111

Przedsiębiorca pogrzebowy, krematoria

Art. 7677. [Usługi pogrzebowe]

Usługi pogrzebowe stanowią czynności związane z pochowaniem zwłok, szczątków lub prochów polegające na ich przechowaniu, przygotowaniu do pochowania, transporcie, balsamacji, kosmetyce i rekonstrukcji pośmiertnej, spopieleniu, pochowaniu oraz ekshumacji zwłok, szczątków lub prochów, a także przygotowaniu grobu lub innego miejsca pochowania.

Art. 7778. [Wymagania dotyczące przedsiębiorców pogrzebowych]

1. Przedsiębiorcą pogrzebowym jest podmiot, który posiada Dom pogrzebowy, co najmniej dwa specjalistyczne pojazdy (autokarawany) do przewozu zwłok, szczątków lub prochów i który zatrudnia na podstawie umowy o pracę minimum cztery osoby poddane szczepieniom ochronnym określonym w rozporządzeniu

Rady Ministrów z dnia 3 stycznia 2012 r. w sprawie wykazu rodzajów czynności zawodowych oraz zalecanych szczepień ochronnych wymaganych u pracowników, funkcjonariuszy, żołnierzy lub podwładnych podejmujących pracę, zatrudnionych lub wyznaczonych do wykonywania tych czynności (t.j. Dz. U. z 2012 r. poz. 40).

2. Minister właściwy do spraw zdrowia określi wymagania stawiane domom pogrzebowym, mając w szczególności na względzie bezpieczeństwo sanitarne takich obiektów.

Art. 7879. [Rejestr przedsiębiorców pogrzebowych]

1. Przedsiębiorcy pogrzebowi podlegają wpisowi do rejestru prowadzonego przez właściwych wojewodów.
2. Wzór rejestru i zasady jego prowadzenia określi minister właściwy do spraw gospodarki w drodze rozporządzenia, mając na względzie jawność i dostępność danych zawartych w rejestrze.

Art. 7980. [Zakaz reklamy i korzystania z pomieszczeń zakładów leczniczych i opiekuńczych]

1. Zakazane jest prowadzenie usług pogrzebowych i ich reklamowanie na terenie podmiotów leczniczych lub zakładów opiekuńczych.
2. Zakazane jest dzierżawienie lub wynajmowanie pomieszczeń przez przedsiębiorców pogrzebowych na terenie podmiotów leczniczych lub zakładów opiekuńczych.

Art. 8081. [Zakaz ograniczania konkurencji]

Zarządcy cmentarzy nie mogą ograniczać konkurencji przedsiębiorców pogrzebowych.

Art. 8182. [Krematorium]

1. Kremacje odbywają się w krematoriach, które są budynkami wyposażonymi w szczególności w instalacje do spopielenia zwłok lub szczątków.
2. Krematoria prowadzą przedsiębiorcy pogrzebowi lub inne podmioty gospodarcze.

3. Podmiot prowadzący krematorium wydaje prochy przedsiębiorcy pogrzebowemu zlecającemu kremację.

Art.8382. [Obowiązek poszanowania zwłok, identyfikacja zwłok, ewidencja kremacji]

Podmioty prowadzące krematoria są obowiązane działać z poszanowaniem zwłok, szczątków i prochów oraz umożliwiać identyfikację zwłok przed kremacją i prowadzić szczegółową ewidencję kremacji.

Art. 8483. [Zgody na kremację]

1. Kremacji dokonuje się na podstawie zgody wyrażonej przez osoby uprawnione do pochowania zwłok lub szczątków.
2. Osoba uprawniona do pochowania zwłok lub szczątków przedkłada pisemną zgodę na kremację oraz skrócony odpis aktu zgonu, decyzję o sposobie pochówku wpisaną do centralnego rejestru decyzji lub ich kopie, potwierdzone notarialnie za zgodność z oryginałem.
3. W przypadku podejrzenia dokonania, w związku ze śmiercią, czynu karalnego niezbędna jest ponadto pisemna zgoda na kremację udzielona przez prokuratora lub sąd.

Art. 8485. [Kremacje obowiązkowe]

1. Kremacji podlegają obowiązkowo osoby zmarłe na choroby zakaźne.
2. Zwłoki lub szczątki osób chowanych na koszt gminy są poddawane kremacji, chyba że decyzja o sposobie pochówku wpisana do centralnego rejestru decyzji stanowi inaczej albo osoba uprawniona do pochowania zwłok lub szczątków zgłosi sprzeciw.

Art. 8586. [Proces kremacji]

1. Podmiot prowadzący krematorium jest obowiązany:
 - 1) spopielać w krematorium wyłącznie zwłoki lub pochodzące z ekshumacji szczątki;
 - 2) dokonywać w jednym cyklu kremacyjnym kremacji tylko jednego ciała lub szczątków jednej osoby.

2. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, sposób przechowywania zwłok lub szczątków przeznaczonych do kremacji, sposób oznaczania trumien ze zwłokami lub szczątkami, sposób postępowania z prochami oraz sposób oznaczania urn, mając na względzie bezpieczeństwo sanitarne oraz potrzebę identyfikacji prochów ludzkich.

Art. 8687. [Regulamin krematorium]

1. Podmiot prowadzący krematorium ustala regulamin.
2. Regulamin podaje się do publicznej wiadomości przez jego wywieszenie w budynku krematorium oraz na stronie internetowej podmiotu prowadzącego krematorium.
3. Minister właściwy do spraw zdrowia określi w drodze rozporządzenia:
 - 1) sposób przyjmowania zwłok i szczątków do spopielenia, włącznie z rodzajem trumny, w jakiej możliwe jest spopielenie;
 - 2) sposób ewidencji zwłok i szczątków przeznaczonych do spopielenia;
 - 3) sposób przechowywania zwłok i szczątków;
 - 4) warunki spopielenia zwłok i szczątków;
 - 5) sposób przechowywania zwłok i szczątków;
 - 6) przechowywanie i przekazywanie urn.

Art. 8788. [Ewidencja kremacji]

1. Podmiot prowadzący krematorium ewidencjonuje zwłoki i szczątki poddane spopieleniu w tym krematorium.
2. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, wzór i sposób prowadzenia ewidencji kremacji, dane umieszczane w ewidencji, mając na względzie potrzebę identyfikacji spopielenych zwłok lub szczątków, jak również inne dane, w tym w szczególności:
 - 1) opis aktu zgonu;
 - 2) datę przyjęcia zwłok lub szczątków do krematorium;
 - 3) dane osoby, która wyraziła zgodę na kremację;
 - 4) dane zakładu pogrzebowego zlecającego kremację;
 - 5) datę spopielenia i datę wydania urny z prochami.

Art. 8889. [Certyfikat kremacji]

1. Z przeprowadzonej kremacji sporządza się certyfikat kremacji, którego oryginał przekazuje się wraz z prochami przedsiębiorcy pogrzebowemu zlecającemu kremację.
2. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, wzór certyfikatu kremacji wraz z podaniem danych, które musi on zawierać.

Rozdział 122

Nadzór nad przestrzeganiem przepisów ustawy

Art. 8990. [Nadzór]

Nadzór nad przestrzeganiem ustawy sprawują ministrowie właściwi do spraw zdrowia oraz do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

Rozdział 13

Przepisy derogacyjne

Art. 90. [Derogacja]

- 1) Traci moc ustawa z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (t.j. Dz.U. 1959 r. nr 11 poz. 62).

Rozdział 14

Przepisy końcowe

Art. 91. [Wejście w życie ustawy]

Niniejsza ustawa wchodzi w życie po upływie sześciu miesięcy od dnia ogłoszenia.